

Pecyn cymorth Estyn ar gyfer sicrhau ansawdd arolygiadau trwy SAAd a SAAr

diweddarwyd Medi 2021

Tudalen wybodaeth

Blwch gwybodaeth

Am fwy o gyngor cysylltwch â: Fiona Arnison AEM

Dyddiad cyhoeddi: Medi 2021

Dyddiad adolygu arfaethedig: 01/09/24

Rheoli fersiwn

Dogfen fersiwn	Awdur	Dyddiad cyhoeddi	Newidiadau a wnaed
1.0	Barry Norris	Ionawr 2013	
1.1	Barry Norris	Ebrill 2013	Mân ddrafftio
2.0	Barry Norris	Medi 2017	Diwygiadau ar gyfer y trefniadau arolygu newydd o Fedi 2017 ymlaen
3.0	Fiona Arnison	Medi 2018	Mân newidiadau i deitlau grid y FfGA; symud yr arweiniad ar brotocol y SAAd i Arolygwyr Cofnodol ac arolygwyr SAAd i ddogfen ar wahân
3.1	Fiona Arnison	Mawrth 2019	Symud arweiniad y FfGA i ddogfen ar wahân, fel ei bod yn haws i arolygwyr cymheiriaid, arolygwyr ychwanegol ac arolygwyr cofnodol gael ato
3.2	Fiona Arnison	Medi 2021	Diweddarwyd i adlewyrchu dileu barnau crynodol ac israddau o arolygiadau, a chynnwys y meddylfryd arolygu

Dylid cyfeirio unrhyw ymholiadau neu sylwadau ynghylch y polisi hwn at:

Dai Williams

Estyn

Llys Angor

Heol Keen

Caerdydd

CF24 5JW neu drwy anfon e-bost at dai.williams@estyn.gov.uk

Mae'r cyhoeddiad hwn a chyhoeddiadau eraill gan Estyn ar gael ar ein gwefan: www.estyn.gov.uk

Cyfieithwyd y ddogfen hon gan Trosol (Saesneg i Gymraeg)

Asesiad Effaith ar Gydraddoldeb

Cynhaliwyd asesiad rhesymwaith busnes ac mae'r polisi hwn yn cyfrannu at amcanion strategol ac egwyddorion cyflawni Estyn.

Yn unol ag Asesiad Effaith Cydraddoldeb Estyn 2009, cynhaliwyd asesiad effaith sgrinio cychwynnol ac ni ystyrir bod y polisi hwn yn cael effaith andwyol ar sail anabledd, rhyw na hil.

© Hawlfraint y Goron 2021: Gellir aildefnyddio'r ddogfen hon/cyhoeddiad hwn (heblaw logos yr adrannau) yn ddi-dâl mewn unrhyw fformat neu gyfrwng ar yr amod y caiff ei aildefnyddio'n gywir ac na chaiff ei ddefnyddio mewn cyd-destun camarweiniol. Rhaid cydnabod y deunydd fel hawlfraint y Goron a rhaid nodi teitl y ddogfen/cyhoeddiad penodol.

Ffurflenni ac arweiniad Sicrhau Ansawdd

Cyflwynir ffurflenni SAAr a SAAAd yn electronig drwy system a leolir ar y we yn defnyddio allrwyd Ystafell Arolygu Rithwir Estyn.

Mae'r radd A-D gyffredinol yn ymwneud ag arolygiadau dan arweiniad Contractwr. (Mae'r dangosydd Ie/Na yn ymwneud ag arolygiadau dan arweiniad AEM.)

Mae'r diffiniadau graddau fel a ganlyn:

- A – yn bodloni'r gofynion ym mhob agwedd neu bron ym mhob agwedd;
- B – yn bodloni'r gofynion, ond rhai mân ddiffygion;
- C – yn bodloni'r gofynion, ond gydag ychydig ddiffygion pwysig;
- D – nid yw'n bodloni'r gofynion o ganlyniad i ddiffygion pwysig neu fethiannau difrifol iawn.

Ffurflen sicrhau ansawdd arolygiadau (SAAr)

Agwedd	Meini prawf	Sylw (lle bo'n briodol)
Paratoi a rheoli	Mae'r ACof yn paratoi, yn briffio ac yn rheoli'r tîm yn effeithiol	
	Mae'r ACof yn trefnu ystod addas o weithgarwch arolygu. Mae ymarweddiad yr ACof yn cyfleu'r meddylfryd arolygu yn glir	
Sicrhau canfyddiadau cadarn yr arolygiad	Mae'r ACof yn hwyluso trafodaethau'r tîm yn dda	
	Mae'r ACof yn herio canfyddiadau'r tîm yn briodol	
	Mae'r ACof yn pwyso a mesur tystiolaeth ac yn cymhwysio protocolau gweithgarwch dilynol yn briodol	
Ffurflenni Mewnbnw Tîm (FfFT)FfMT a SA	Mae'r ACof yn defnyddio'r YAR a systemau'r FfFT yn briodol Mae'r ACof yn sicrhau ansawdd gwaith y tîm yn briodol	
	Mae'r ACof yn ymgysylltu'n llawn â'r broses SAAr	
Ymglymiad yr enwebai a'r tîm	Mae'r ACof yn cynnwys ac yn cynorthwyo aelodau'r tîm yn dda	
	Mae'r ACof yn ymgysylltu'n dda â'r enwebai a'r uwch arweinwyr	
Gradd SAAr gyffredinol	Yn bodloni'r gofynion A/B/C/D Ie / Na	
	Meysydd i'w hystyried ar gyfer arolygiadau yn y dyfodol	

Arweiniad ar ddyfarnu graddau SAAr

Mae Estyn yn mynnu bod yr holl Arolygwyr Cofnodol, p'un a ydynt yn Arolygwyr Ychwanegol dan Contract (AYG) neu'n AEM, yn cynnal arolygiadau o ansawdd da.

Ar gyfer arolygiadau dan arweiniad AYG, mae AEM yn cynnal sampl o ymweliadau sicrhau ansawdd ag arolygiadau. Mae'r broses sicrhau ansawdd yn sicrhau hyder y cyhoedd yn yr arolygiad, yn cynnwys hyder yn y ffordd y cynhelir yr arolygiad a'r meddylfryd arolygu, cywirdeb a dilysrwydd unrhyw werthusiadau Maes Arolygu lefel uchel, ac ansawdd cyffredinol arolygiadau ac adroddiadau Estyn.

O ganlyniad i'r ymweliad, bydd AEM yn dyrannu gradd sicrhau ansawdd gyffredinol i arolygiadau (SAAr). Mae'r radd yn adlewyrchu'r cydbwysedd cyffredinol rhwng cryfderau a diffygion yn yr arolygiad. Yn ychwanegol, gallai AEM fod eisiau nodi a rhoi sylwadau ar gryfderau penodol ac unrhyw ddiffygion mewn agweddau ar arfer yr Arolygydd Cofnodol.

Mae'r tabl canlynol yn amlinellu arweiniad cyffredinol a allai fod yn fuddiol i AEM ac AYG.

Paratoi a rheoli			
<i>Yn bodloni'r gofynion</i>	<i>Mân ddiffyg</i>	<i>Diffyg arwyddocaol</i>	<i>Diffyg pwysig</i>
Gwnaed y gwaith paratoi yn unol â'r graddfeydd amser	Ychydig o lithro wrth reoli amser o ran y paratoi ond dim effaith ar gyflawniad	Mae'r paratoi braidd yn araf, e.e. nid yw'r holl ddogfennau a gohebiaeth o fewn yr amserlenni a nodwyd yn y pecynnau cymorth. Mae hyn yn creu rhywfaint o letchwithdod i'r tîm, y darparwr ac Estyn	Mae'r ffordd y mae'r ACof yn rheoli amser yn golygu nad yw'r drefn o baratoi gohebiaeth o fewn yr amserlenni disgwylidig. Mae hyn yn creu lletchwithdod sylweddol i'r tîm, y darparwr ac Estyn
Mae dyraniad y cyfrifoldebau yn gwneud y defnydd gorau o'r tîm	Mae'r cyfrifoldebau'n iawn, ond y llwythi gwaith ychydig yn anghyfartal	Mae'r cyfrifoldebau'n rhy anghyfartal	Mae'r cyfrifoldebau'n rhy anghyfartal ac yn creu problemau o ran ymdriniaeth a llwyth gwaith
Mae'r amserlen ar gyfer teithiau dysgu/arsylwadau gan aelodau'r tîm yn ei lle ac mae'r ACof yn ei haddasu'n hyblyg yn gysylltiedig â chanfyddiadau sy'n dod i'r amlwg	Mae'r amserlen yn briodol ond ychydig yn gaeth, heb rywfaint o hyblygrwydd	Mae'r amserlen ar gyfer y diwrnod llawn cyntaf yn rhy fylchog ac mae aelodau'r tîm wedi drysu braidd ynghylch beth i'w wneud	Dim amserlen o deithiau dysgu/ymweliadau yn ei lle ar gyfer diwrnod llawn cyntaf yr arolygiad, ac aelodau'r tîm yn ansicr ynghylch beth i'w wneud
Yr holl gyfarfodydd perthnasol wedi'u nodi	Bron yr holl gyfarfodydd perthnasol wedi'u nodi	Ychydig o gyfarfodydd perthnasol wedi'u nodi	Dim cyfarfodydd perthnasol wedi'u nodi
Pawb ar y tîm yn dilyn y cod ymddygiad ac yn ymddwyn mewn ffordd addas o broffesiynol. Mae ymarweddiad yr ACof yn cyfleu'r meddylfryd arolygu yn dda. Mae'r ACof yn cefnogi aelodau'r tîm i gyfleu meddylfryd tebyg.	Gallai un neu ddau o fân weithredoedd/sylwadau gan y tîm/Arolygydd Cofnodol arwain at feirniadaeth, ond nid i'r graddau bod hynny'n tanseilio hyder yn y tîm neu eu canfyddiadau. Yn gyffredinol, mae'r tîm yn cyfleu'r meddylfryd arolygu yn briodol.	Gweithredoedd/sylwadau gan aelod(au) o'r tîm yn dechrau tanseilio hyder ym mhroffesiynoldeb y tîm	Gweithredoedd/sylwadau gan y tîm yn debygol iawn o arwain at feirniadaeth ac at danseilio hyder ym mhroffesiynoldeb y tîm a/neu ganfyddiadau'r arolygiad. Nid yw ymarweddiad yn gyson â'r meddylfryd
Yn gyffredinol, arolygiad trefnus wedi'i gynnal yn dda lle mae popeth yn digwydd fel y dylai wneud	Yn gyffredinol, mae'r arolygiad yn rhedeg yn dda, ond mae ychydig o fân bethau a allai dynhau'r trefniadaeth	Yn gyffredinol, arolygiad lle mae gwendidau trefniadol sy'n dechrau effeithio ar y modd y cynhelir yr arolygiad	Yn gyffredinol, arolygiad lle mae gwendidau trefniadol pwysig sy'n tanseilio'r modd y cynhelir yr arolygiad

Sicrhau canfyddiadau arolygu trylwyr			
<i>Yn bodloni'r gofynion</i>	<i>Mân ddiffyg</i>	<i>Diffyg arwyddocaol</i>	<i>Diffyg pwysig</i>
Mae'r canfyddiadau arolygu yn sicr yn sgil eu herio'n briodol gan yr Arolygydd Cofnodol a'r tîm	Mae'r canfyddiadau arolygu yn sicr ar y cyfan, ond nid ydynt bob amser yn cael eu herio'n briodol gan yr Arolygydd Cofnodol a/neu'r tîm	Mae'r canfyddiadau arolygu yn cael eu derbyn gormod heb eu hamau, ac mae'r diffyg herio yn dechrau tanseilio hyder yn y canfyddiadau arolygu	Un neu fwy o'r prif werthusiadau yn amlwg yn rhy hael neu'n rhy llym, ac nid ydynt yn cael eu herio'n ddigonol gan yr Arolygydd Cofnodol a/neu'r tîm
Mae'r canfyddiadau arolygu yn cyfateb i'r cydbwysedd rhwng cryfderau a gwendidau	Nid yw'r cydbwysedd rhwng cryfderau a gwendidau yn hollol iawn mewn ychydig o achosion	Mae'r cydbwysedd rhwng cryfderau a gwendidau yn gogwyddo'n amhriodol mewn gormod o achosion	Mae'r cydbwysedd rhwng cryfderau a gwendidau yn amlwg yn anghywir ac yn tanseilio'r canlyniad arolygu a dilysrwydd y crynodeb
Mae'r tîm yn nodi arfer ddiddorol neu arloesol yn glir, lle y bo'n briodol	Nid yw'r rhesymau dros nodi arfer ddiddorol neu arloesol yn gwbl glir bob tro	Nid yw'r rhesymau dros arfer ddiddorol neu arloesol yn ddigon clir ym mhob achos	Mae'r penderfyniad i ofyn i'r ysgol ddarparu astudiaethau achos o arfer ddiddorol neu arloesol yn ymddangos yn anghyson, heb dystiolaeth i'w chadarnhau
Mae pob un o'r datganiadau yn cyfateb i feini prawf y fframwaith arolygu ac yn mynd i mewn i adrannau priodol yr adroddiad	Mân achosion o gamosod prif werthusiadau / cynnwys	Camosod prif werthusiadau / cynnwys yn fwy sylweddol	Hepgoriadau sylweddol a/neu wyriadau o arweiniad y fframwaith
Mae'r Arolygydd Cofnodol yn ystyried y lefel briodol o weithgarwch dilynol gan ddefnyddio arweiniad yn briodol	Mae'r Arolygydd Cofnodol yn ystyried lefel briodol o weithgarwch dilynol, ond nid yw'r broses a'r drafodaeth wedi eu datblygu'n llawn yn unol â'r arweiniad	Mae'r Arolygydd Cofnodol yn ystyried yr arweiniad yn llawn, ond yn ei gam-gymhwyso ac yn llunio canlyniad amhriodol	Mae'r Arolygydd Cofnodol yn ystyried lefel amhriodol o weithgarwch dilynol ac nid yw'n dilyn yr arweiniad yn gywir. Mae'r drafodaeth naill ai'n rhy fyr neu'n rhy anhygyrch i'r enwebai ddeall y canlyniad arolygu
Yn gyffredinol, arolygiad lle teimlwch fod gwaith yr Arolygydd Cofnodol yn gwneud yn siŵr bod y canfyddiadau arolygu yn union gywir	Yn gyffredinol, arolygiad lle teimlwch fod y canfyddiadau'n briodol, ond nid yw'r Arolygydd Cofnodol bob amser yn sicrhau nac yn profi'r sail dystiolaeth yn ddigon cadarn	Yn gyffredinol, arolygiad lle nad yw'r Arolygydd Cofnodol yn herio digon ac mae hygredd y gwerthusiadau yn cael ei danseilio braidd	Yn gyffredinol, arolygiad lle mae hygredd y gwerthusiadau a gwaith yr Arolygydd Cofnodol yn simsian a lle mae'r canfyddiadau yn annhebygol o wrthsefyll craffu trwyadl gan y cyhoedd

Ffurflenni Mewnbwn Tîm (FfMT)			
<i>Yn bodloni'r gofynion</i>	<i>Mân ddiffyg</i>	<i>Diffyg arwyddocaol</i>	<i>Diffyg pwysig</i>
FfMT yn bresennol yn yr YAR yn y fformat cywir ac wedi'u coladu'n gywir	FfMT yn y fformat cywir, ond gyda mân ddiffyg, e.e. mae gan un enw ffeil lle mae'r enw wedi newid o'r gwreiddiol	FfMT yn y fformat cywir, ond gydag ychydig o fân ddiffygion. Ni rennir FfMT wedi'u coladu yn ystod yr arolygiad, felly nid yw aelodau'r tîm yn ymwybodol o waith arolygwyr eraill	Nid yw'r FfMT yn yr YAR neu maent yn y fformat anghywir. Mae enw mwy nag un ffeil wedi'i newid neu mae tagiau wedi cael eu colli. Nid yw'r ACoF yn coladu'r FfMT yn ystod yr arolygiad i gael trosolwg o'r canfyddiadau sy'n dod i'r amlwg
Mae'r Arolygydd Cofnodol yn sicrhau bod gan y FfMT dystiolaeth ategol briodol i gefnogi pob un o'r prif werthusiadau.	Mae un neu ddwy adran tystiolaeth ategol ychydig yn brin ond maent yn dal i gefnogi'r prif werthusiad	Cynnwys y dystiolaeth ategol yn dibynnu gormod ar dorri a gludo o AHA yr ysgol/darparwr. Nid yw'r dystiolaeth wedi'i hamlinellu'n ddigon clir i allu chwilio ar y gronfa ddata.	Gormod o dystiolaeth ategol yn eisiau, neu mae mor brin ei bod yn tanseilio hyder yn y prif werthusiad
Mae'r Arolygydd Cofnodol yn sicrhau bod cynnwys priodol yn y FfMT	FfMT yn cynnwys gwybodaeth briodol, ond â mân ddiffygion, e.e. maent yn cynnwys enwau unigolion	Cynnwys priodol yn y FfMT gan mwyaf, ond mae sylwadau sy'n rhy anffurfiol neu'n dangos rhywfaint o ragfarn	FfMT yn cynnwys gormod o gynnwys amhriodol neu ddim cynnwys, neu maent yn dibynnu gormod o lawer ar dorri a gludo o'r AHA heb fawr o ddilysu/heb ddilysu o gwbl
Yn gyffredinol, mae'r Arolygydd Cofnodol yn gwneud yn siŵr bod y tîm yn bodloni holl ofynion y FfMT; dim gwaith pellach yn ofynnol	Yn gyffredinol, prosesau'r FfMT yn addas, ond un neu ddau o ddiffygion yng nghynnwys y FfMT; angen ychydig o dacluso	Yn gyffredinol, prosesau'r FfMT yn iawn gan mwyaf, ond y cynnwys yn dangos patrwm o ddiffygion sy'n adlewyrchu diffyg gofal a sylw i fanylion ond heb danseilio dilysrwydd neu ddibynadwyedd y FfMT yn gyffredinol	Yn gyffredinol, prosesau'r FfMT yn wan neu o ansawdd gwael, ac mae'r potensial yn y rhain i greu materion i Estyn mewn perthynas â gwaith adfer pellach neu fylchau yn y gronfa ddata arolygu

Ymglymiad yr Enwebai a'r tîm			
<i>Yn bodloni'r gofynion</i>	<i>Mân ddiffyg</i>	<i>Diffyg arwyddocaol</i>	<i>Diffyg pwysig</i>
Mae'r Arolygydd Cofnodol yn sicrhau bod yr enwebai yn cael ei gynnwys yn dda yn yr arolygiad a'i fod yn mynychu pob cyfarfod tîm. Mae'n sicrhau bod yr enwebai yn deall y negeseuon ac yn egluro ble mae angen, ond mae'n rheoli unrhyw amddiffynoldeb ar ran yr enwebai yn dda.	Mae'r enwebai'n cael ei gynnwys yn briodol, ond mae'n colli trafodaeth bwysig ar un adeg (e.e. trafodir addysgu y tu allan i'r cyfarfod tîm). Mae'r ACof yn caniatáu i'r enwebai ymyrryd mewn trafodaethau mewn ffordd amddiffynnol neu amhriodol.	Mae'r enwebai yn llwyr ymwybodol o'r broses arolygu, ond nid yw'n clywed pob trafodaeth bwysig am y canfyddiadau na'r prif werthusiadau, sy'n ymwneud ag ansawdd yr addysgu, er enghraifft. Nid yw'r ACof yn darparu cyfleoedd i wirio dealltwriaeth yr enwebai o'r drafodaeth.	Nid yw'r enwebai yn cael ei gynnwys digon a daw canfyddiadau'r arolygiad fel gormod o syndod.
Mae'r Arolygydd Cofnodol yn sicrhau bod yr enwebai wedi ymgymryd â'r hyfforddiant ar-lein perthnasol, wedi ticio'r blwch priodol yn yr YAR a'i fod wedi argraffu'r dystysgrif fel tystiolaeth.	Mae'r Arolygydd Cofnodol wedi gofyn i'r enwebai a yw wedi cwblhau'r hyfforddiant ar-lein, ond nid yw'r cofnod yn yr YAR yn gyflawn, ac nid oes ganddo gopi o dystysgrif yr enwebai.	Mae'r ACof yn colli cyfleoedd i egluro rôl yr enwebai, ac nid yw'n ei gefnogi i gyflawni ei rôl yn ddigon gweithredol	Nid yw'r Arolygydd Cofnodol yn gofyn a yw'r enwebai wedi ymgymryd â'r hyfforddiant perthnasol ar-lein, ac nid yw wedi gwirio'r cofnod yn yr YAR. Nid yw'r enwebai'n cael cymorth ac eglurhad digon da gan yr Arolygydd Cofnodol, ac nid oes ganddo gopi o dystysgrif yr enwebai fel tystiolaeth.
Mae'r Arolygydd Cofnodol yn sicrhau bod yr Arolygydd Cymheiriaid yn cael ei gynnwys yn dda iawn yn yr arolygiad a'i fod yn cael cefnogaeth dda iawn	Mae'r rheolaeth dros yr Arolygydd Cymheiriaid yn dda yn gyffredinol, ond mae rhai adegau pan allai'r Arolygydd Cymheiriaid fod wedi cael ei gynnwys yn llawnach	Yn gyffredinol, mae'r Arolygydd Cofnodol yn cefnogi'r Arolygydd Cymheiriaid yn dda, ond mae'r Arolygydd Cymheiriaid yn llunio canfyddiadau ar ei ben ei hun yn ormodol, ar wahân i weddill y tîm	Mae'r rheolaeth dros ymglymiad yr Arolygydd Cymheiriaid yn wael yn gyffredinol, ac mae'r Arolygydd Cymheiriaid yn gweithio ar ei ben ei hun gormod.

Mae'r Arolygydd Cofnodol yn sicrhau bod pob aelod o'r tîm yn cael cyfleoedd addas i gyfrannu at drafodaethau'r tîm am feysydd allweddol fel addysgu a dysgu. Mae'n rheoli'r drafodaeth yn effeithiol ac yn effeithlon ac yn sicrhau bod yr enwebai'n deall y syniadau sy'n dod i'r amlwg gan y tîm.	Yn gyffredinol, mae'r Arolygydd Cofnodol yn rheoli trafodaethau'r tîm yn dda, er y gallai golli cyfleoedd achlysurol i annog cyfraniadau gan arolygwyr tawelach trwy holi atodol, neu i atal un aelod o'r tîm rhag dominyddu'r drafodaeth yn ddiangen.	Nid yw'r Arolygydd Cofnodol yn rheoli trafodaethau'r tîm yn ddigon effeithlon, yn enwedig ynghylch addysgu a dysgu yn gyffredinol. Mae'n colli gormod o gyfleoedd i sicrhau bod pob aelod o'r tîm yn cyfrannu eu canfyddiadau yn ystyrlon.	Nid yw ansawdd trafodaethau'r tîm yn ddigon da, e.e. gallai'r cyfarfod tîm fod naill ai'n rhy hir neu'n rhy arwynebol, neu gallai'r Arolygydd Cofnodol ddominyddu gormod yn y cyfarfod. O ganlyniad, mae'r enwebai'n ansicr ynglŷn â chanfyddiadau'r tîm a'r rhesymau y tu ôl i'r prif werthusiad neu'r canlyniad arolygu.
Gradd SAAr gyffredinol			
Ystyriwch radd A	Ystyriwch radd B	Ystyriwch radd C	Ystyriwch radd D
Yn gyffredinol, arolygiad sy'n rhedeg yn dda iawn, gyda gwerthusiadau sicr, defnydd priodol o'r system FfMT ac ymglymiad da gan bawb dan sylw	Yn gyffredinol, arolygiad lle mae rhai mân lithriadau yma ac acw, ond dim byd sy'n tanseilio rhediad cyffredinol yr arolygiad na sicrwydd y gwerthusiadau	Yn gyffredinol, arolygiad lle mae braidd gormod o fân ddiffygion ac mae'r rhain yn dechrau codi cwestiynau ynghylch ansawdd yr arolygiad yn gyffredinol	Yn gyffredinol, arolygiad gwan sy'n debygol o ddenu beirniadaeth neu gŵyn, a thanseilio hyder yn y canlyniadau arolygu

Sicrhau ansawdd adroddiadau (SAAd)

Agwedd	Meini prawf	Sylw (lle bo'n briodol)
Ffurflen Mewnbwn Adrodd (FfMA) a'r YAR	Mae'r ACof yn defnyddio systemau'r YAR/FfMA yn dda ac yn coladu canfyddiadau'n rheolaidd	
	Mae'r ACof yn sicrhau bod holl adrannau'r FfF Adrodd yn cael eu llenwi	
Yr adroddiad ysgrifenedig	Mae'r trosolwg yn gydlynol ac yn adlewyrchu'r prif ganfyddiadau'n dda. Mae'n creu cysylltiadau clir rhwng arweinyddiaeth, y ddarpariaeth a'r deilliannau, ac yn nodi 'achos ac effaith' yn briodol.	
	Mae'r argymhellion yn briodol ac yn deillio o'r gwerthusiadau a'r trosolwg	
	Mae lefel y gweithgarwch dilynol yn briodol ac yn dilyn protocolau cytunedig	
	Mae tystiolaeth yn cefnogi pob un o'r pum gwerthusiad yn briodol	
	Mae'r canfyddiadau drwy'r adroddiad yn gyson yn fewnol	
Cyflwyniad	Mae'r ysgrifennu'n cydymffurfio â gofynion Estyn	
	Mae'r ACof yn ymroi'n bwrpasol i'r broses SAAd	
Gradd SAAd gyffredinol	Gradd A/B/C/D neu le / Na	
	Meysydd i'w hystyried ar gyfer arolygiadau yn y dyfodol	

Arweiniad ar b'un a yw ffurflen mewnbwn adrodd yn bodloni'r gofynion (barn SAAd)

Ar gyfer arolygiadau dan arweiniad AYG ac AEM, mae AEM yn dyrannu gradd sicrhau ansawdd gyffredinol i adroddiadau (SAAd). Mae'r graddau hyn (A-D neu Ie/Na) yn adlewyrchu'r cydbwysedd rhwng cryfderau a diffygion yn yr adroddiad arolygu, a'r dystiolaeth a gyflwynwyd i gefnogi canfyddiadau'r adroddiad (y FfF Adrodd). Dylai AEM amlygu cryfderau a diffygion yn y FfF Adrodd (gan ddefnyddio *Track Changes* yn Word) yn ystod y cam golygu, cymedroli a dilysu, i'w hystyried ymhellach gan yr Arolygydd Cofnodol.

Mae Estyn yn mynnu bod Arolygwyr Cofnodol yn cynhyrchu ffurflenni mewnbwn adrodd adroddiadau o ansawdd da. Lle mae'r FfF Adrodd yn cynnwys diffygion difrifol, bydd yn methu bodloni gofynion Estyn, ac mae'n debygol y bydd gradd D neu N yn gyffredinol yn cael ei dyfarnu iddi. Diffyg difrifol yw gwendid sylweddol yn y ffurflen mewnbwn adrodd neu'r adroddiad arolygu sy'n effeithio ar gywirdeb y gwerthusiad cyffredinol, a/neu lefel y gweithgarwch dilynol, neu mae'n amharu'n sylweddol ar ansawdd cyffredinol y FfF Adrodd neu'r adroddiad.

Mae diffyg difrifol yn tanseilio hyder yn y canlynol:

- cywirdeb a dilysrwydd unrhyw werthusiad lefel uchaf ar gyfer Maes Arolygu neu lefel gweithgarwch dilynol, a/neu
- ansawdd cyffredinol arolygiadau ac adroddiadau Estyn

Bydd AEM yn llenwi'r ffurflen SAAd berthnasol cyn anfon yr adroddiad drafft i'r ysgol / darparwr ar gyfer gwiriad ffeithiol. Mae cam golygu, cymedroli a dilysu'r ffurflen SAAd yn digwydd cyn ei chyhoeddi ar wefan Estyn.

Mae'r tabl canlynol yn amlinellu arweiniad cyffredinol pellach i gefnogi dyrannu gradd SAAd gyffredinol. Gallai fod o gymorth i AEM, AYG ac Arolygwyr Cofnodol.

Ffurflenni mewnbwn adrodd / YAR			
<i>Yn bodloni'r gofynion</i>	<i>Mân ddiffyg</i>	<i>Diffyg arwyddocaol</i>	<i>Diffyg pwysig</i>
Mae'r gwerthusiadau yn sicr iawn ac yn cael eu cefnogi'n dda iawn gan dystiolaeth briodol	Mae'r gwerthusiadau yn sicr ym mhob agwedd bron ond ar y ffin weithiau o ran y dystiolaeth a ddarparwyd	Mae'r gwerthusiadau yn agos at fod yn sicr ond mae'r sail dystiolaeth yn brin mewn gormod o adrannau fel nad oes modd bob amser gweld y cysondeb mewnol rhwng y trosolwg, y canlyniad (gweithgarwch dilynol), y prif werthusiadau a'r dystiolaeth	Nid yw'r gwerthusiadau yn sicr am nad yw'r Arolygydd Cofnodol wedi pwyso a mesur y dystiolaeth yn briodol neu mae diffyg tystiolaeth i gefnogi llawer o'r datganiadau, neu mae'n amlwg nad yw'r trosolwg a lefel y gweithgarwch dilynol yn gyson mewn perthynas â'r dystiolaeth yn y FfMA
Mae'r dystiolaeth a'r trosolwg yn cyfateb yn dda iawn i'r cydbwysedd rhwng cryfderau a gwendidau, ac yn gyson ar draws y FfMA	Mae'r cydbwysedd rhwng cryfderau a gwendidau yn cael ei adlewyrchu'n gywir ar y cyfan yn y sylwadau a'r gwerthusiadau. Gallai fod yna anghysondeb achlysurol rhwng y trosolwg a'r negeseuon trosfwaol yn y prif werthusiadau	Mae'r cydbwysedd rhwng cryfderau a gwendidau fwy neu lai'n iawn ar gyfer y rhan fwyaf o'r gwerthusiadau, ond yn amhriodol mewn rhai. Nid yw'r trosolwg yn cyfateb i'r gwerthusiadau yn ddigon da ar gyfer ychydig o'r agweddau	Mae'r cydbwysedd rhwng cryfderau a gwendidau yn amlwg yn anghywir
Mae'r gwerthusiadau yn cyfateb i'r meini prawf yn y fframwaith arolygu a chaiff unrhyw wyriadau eu hesbonio'n llawn	Mae'r gwerthusiadau yn cyfateb i'r meini prawf ym mhob achos bron, a nodir gwyradau	Mae'r rhan fwyaf o'r gwerthusiadau yn cyfateb i'r meini prawf, er nad yw unrhyw wyriadau'n cael eu hesbonio'n llawn bob amser	Nid yw'r gwerthusiadau yn dilyn y meini prawf arolygu. Nid ydynt yn cael eu hesbonio'n ddigon clir yn yr adroddiad na thrwy'r dystiolaeth ategol a ddarparwyd
Mae lefel y gweithgarwch dilynol yn briodol ac yn cael ei hesbonio'n llawn o fewn y 'rhesymau dros weithgarwch dilynol' yn y ffurflen mewnbwn adrodd	Mae lefel y gweithgarwch dilynol yn briodol ond ni chaiff ei hesbonio'n llawn yn y ffurflen mewnbwn adrodd	Mae'n siŵr fod lefel y gweithgarwch dilynol yn briodol ond nid oes unrhyw esboniad gan yr Arolygydd Cofnodol i gysylltu canfyddiadau â'r lefel gweithgarwch dilynol – mae angen gwaith adferol gan yr Arolygydd Cofnodol	Mae lefel y gweithgarwch dilynol yn amlwg yn amhriodol ac nid yw'n dilyn protocolau'r arweiniad

Mae argymhellion wedi cael eu dewis yn dda ac maent yn hynod berthnasol. Maent yn deillio'n glir o destun y gwerthusiad, ac mae'r prif argymhellion yn deillio o'r trosolwg. Mae nifer yr argymhellion yn briodol	Mae'r argymhellion yn briodol ac yn addas ar y cyfan. Maent yn deillio o'r prif werthusiadau.	Mae gormod o argymhellion, neu ddim digon. Yn gyffredinol, mae'r argymhellion yn deillio o'r prif werthusiadau, ond efallai nad ydynt yn cysylltu'n dynn â'r trosolwg, neu efallai nad y rhain yw'r rhai mwyaf perthnasol.	Nid yw'r argymhellion yn deillio'n glir o'r testun, a gallent fod yn amhriodol o ran nifer neu gynnwys. Nid yw'n ymddangos bod argymhellion yn amlwg yn berthnasol i'r darlennydd.
Mae pob un o'r datganiadau yn cyfateb i feini prawf 'Beth rydym ni'n ei arolygu' ac adrannau perthnasol yr adroddiad	Mae mân hepgoriadau	Mae'r adroddiad yn dilyn meini prawf 'Beth rydym ni'n ei arolygu', ond defnydd dethol o dystiolaeth a wneir ar brydiau	Mae hepgoriadau sylweddol mewn adrannau amrywiol o'r fframwaith ac mae'r rhain yn tanseilio dilysrwydd a dibynadwyedd y canlyniadau arolygu
Yn gyffredinol, adroddiad lle teimlwch fod y gwerthusiadau a'r crynodeb yn union gywir	Yn gyffredinol, adroddiad lle teimlwch fod y gwerthusiadau'n gadarn, ond gydag ansicrwydd neu anghysondeb ar brydiau	Yn gyffredinol, adroddiad lle mae'r gwerthusiadau a'r crynodeb yn iawn yn gyffredinol, ond lle mae bylchau ac anghysonderau yn dechrau creu ansicrwydd ynghylch cadernid y canlyniadau arolygu	Yn gyffredinol, adroddiad lle mae'r gwerthusiadau a'r crynodeb yn wan iawn a byddent yn annhebygol o wrthsefyll craffu trylwyr gan y cyhoedd

Cyflwyniad			
<i>Yn bodloni'r gofynion</i>	<i>Mân ddiffyg</i>	<i>Diffyg arwyddocaol</i>	<i>Diffyg pwysig</i>
Mae'r arddull yn eglur a phlaen gydag ychydig iawn o ddefnydd o'r goddefol a dim termau jargon	Defnydd achlysurol o'r goddefol a brawddegau gor-gymhleth	Y negeseuon yn eglur, ond gormod o ddefnydd o jargon neu ailadrodd ar draws adrannau	Yr arddull yn rhy ddwys neu brawddegau a chystrawen yn ddryslyd mewn gormod o fannau
Ychydig iawn o lithriadau/dim llithriadau o ran gramadeg, sillafu neu atalnodi	Camgymeriadau achlysurol, mân iawn o ran gramadeg, sillafu ac atalnodi	Tuedd o gamgymeriadau gramadegol, sillafu neu atalnodi mewn un neu fwy o adrannau	Camgymeriadau sylweddol o ran gramadeg, sillafu ac atalnodi trwy gydol y testun
Mae'r adroddiad yn cynnwys un llais/arddull sy'n treiddio drwy'r holl adrannau. Mae'r trosolwg yn crynhoi'r ysgol yn dda, ac yn cysylltu achos ac effaith yn gydynus.	Mae'r adroddiad yn cynnwys un llais yn bennaf, ond mae un neu ddau ddangosydd ansawdd yn darllen yn wahanol i'r gweddill. Mae'r trosolwg yn briodol, ond efallai bod angen aillysgrifennu ychydig ohono i wella'r llif	Mae'r adroddiad yn cyfleu ei negeseuon yn rhesymol o dda, ond mae cymysgedd o leisiau o fewn yr adroddiad. Mae'r trosolwg yn 'glogyrnaidd', e.e. mae fel pe bai brawddegau wedi cael eu torri a'u gludo	Mae'r adroddiad yn gymysgedd o leisiau ac arddulliau heb fawr o gydlyniant neu ddim cydlyniant yn gyffredinol
Mae'r pwyslais ar werthuso yn hytrach na disgrifio	Ychydig gormod o ddisgrifio mewn manau, ac nid yw hyn bob amser o gymorth i'r darlennydd (e.e. nid yw'n gysylltiedig ag argymhelliad na gwerthusiad o effaith)	Gormod o ddisgrifio heb ffocws mewn gormod o adrannau. Gallai'r cysylltiad rhwng y trosolwg, y prif werthusiad a'r argymhellion cysylltiedig fod yn ddisylwedd ar adegau.	Llawer gormod o ddisgrifio heb lawer o werthuso / dim gwerthuso. Nid yw argymhellion yn deillio'n glir o'r testun.
Yn dilyn y Canllaw Ysgrifennu ym mhob agwedd; ychydig iawn o sylw sydd ei angen yn y cam golygu	Ychydig o wyriadau o'r Canllaw Ysgrifennu (e.e. priflythrennau gwallus); ychydig o sylw sydd ei angen yn y cam golygu	Gwyriadau rheolaidd o'r Canllaw Ysgrifennu mewn un neu ddwy agwedd trwy gydol yr adroddiad, ac angen rhoi cryn dipyn o sylw iddynt yn y cam golygu	Llawer iawn o wyriadau yn gyson o'r Canllaw Ysgrifennu, ac mae angen rhoi llawer iawn o sylw iddynt yn y cam golygu
Pob adran yn gyflawn, wedi'u fformatio'n gywir ac yn y lle iawn	Camgymeriad fformatio bach yn achlysurol, er enghraifft, wrth osod pwyntiau bwled	Camgymeriadau mwy cyson	Mae adran o'r adroddiad yn eisiau neu mae yn y lle anghywir, neu mae'r fformatio yn amlwg yn anghywir

<p>Yn gyffredinol, adroddiad nad oes angen fawr o olygu, neu ddim golygu o gwbl arno – adroddiad a allai fynd allan fel ag y mae fwy neu lai</p>	<p>Yn gyffredinol, adroddiad lle mae llithriadau achlysurol yn unig, ac mae angen eu tacluso cyn y byddech yn teimlo'n hapus ynglŷn â'i gyhoeddi</p>	<p>Yn gyffredinol, adroddiad y mae angen ei olygu'n ddwysach cyn ei gyhoeddi, a lle mae llithriadau'n digwydd yn rhy gyson</p>	<p>Yn gyffredinol, adroddiad gwael, heb fawr o dystiolaeth o olygu cadarn a gofalus, sy'n debygol o danseilio hyder yn y canlyniadau arolygu pan gaiff/os caiff ei gyhoeddi</p>
---	---	---	--